

Силабус курсу:

Інноваційний розвиток соціально-економічних систем

**СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

Ступінь вищої освіти:	магістр
Спеціальність:	051 «Економіка», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та інші
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	2 (весняний)
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Розробник курсу та лектор:

к.т.н., доц., Бірюков О.В., к.е.н., доц., Бурко Я.В.

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри економіки і підприємництва

посада

1978olebir@gmail.com

509аГК, за

+38-095-532-4142

розкладом

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

сформувані у студентів комплексне уявлення щодо інструментів оцінки та забезпечення інноваційного розвитку соціально-економічних систем.

Курс може бути корисним студентам спеціальностей 051 «Економіка», а також іншим спеціальностям.

Результати навчання:

Результати навчання в термінології стандарту вищої освіти: для спеціальності 051:

- розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності;
- розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень;
- приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень;
- застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами;
- визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів;
- розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

Результати навчання в термінології стандарту вищої освіти: для спеціальності 076:

- визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності;
- розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької, торговельної та/або біржової діяльності;
- вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких, торговельних та/або біржових структур за умов невизначеності та ризиків;
- впроваджувати інноваційні проекти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур. Додатково для освітньо-наукової програми;
- моделювати і прогнозувати процеси розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур з використанням економіко-математичного інструментарію та інформаційних технологій.

***Передумови до
початку
вивчення:***

Базові знання та уявлення з наступних дисциплін:

Інформаційні технології, господарське право, основи менеджменту та підприємництва, економіка, економічний аналіз та прогнозування, управління персоналом, корпоративні фінанси підприємства і бізнес-культура, бізнес-комунікації, конфліктологія, маркетинг та дослідження ринку.

Мета курсу (набуті компетентності)

Внаслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти з спеціальності 051 набуде наступних загальних (ЗК) та спеціальних (СК) компетентностей:

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК6. Здатність розробляти та управляти проектами;

ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку;

СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси;

СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання;

СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

Структура курсу

№	Тема	Години (л/лб/пз)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Модуль 1. Тема 1. Інноваційний розвиток	денна 2/0/2 заочна 0,3/0/0,3	Закон «Про інноваційну діяльність», «Трансфер технологій». Ключові поняття інноваційного розвитку. Інновації: економічна суть, класифікація, типи. Сутність інноваційної діяльності. Інноваційний продукт. Інноваційний розвиток систем різного рівня - підприємства, регіону, держави: сутність, напрями, принципи. Інновації та циклічність економічного розвитку. Вимірювання рівня інноваційного розвитку та чинники його формування. Інноваційна інфраструктура. Трансфер технологій. Оцінка доцільності проведення інновацій. Інноваційний менеджмент.	Обговорення Тести Практичні питання
2.	Модуль 1. Тема 2. Стратегії розвитку	денна 2/0/2 заочна 0,3/0/0,3	Стратегічна діяльність (Короткий зміст: Поняття про стратегію. Розглядання стратегічної діяльності.) Концептуальні засади теорії стратегічного управління. Рівні стратегічних рішень та типологія стратегій підприємства. Етапи стратегічного управління та особливості формування стратегії підприємства, регіону, держави. Портфельні стратегії та управління стратегічною позицією. Сучасні тенденції, перспективи та стратегічні орієнтири розвитку соціально-економічних систем мікро-, мезо- та макрорівня. Інституційне та організаційно-правове забезпечення стабілізації розвитку соціально-економічних систем. Основи планування, прогнозування та контроль в управлінні	Обговорення Тести Практичні питання

№	Тема	Години (л/лб/пз)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			розвитком соціально-економічних систем.	
3.	Модуль 2. Інструментарій розвитку Тема 1. Системний підхід, системний аналіз.	денна 2/0/2 заочна 0,3/0/0,3	Системний аналіз як методологія дослідження соціально-економічних систем. Предмет системного аналізу. Основні завдання системного аналізу. Відмінності системного аналізу від інших методів дослідження. Категоріальний апарат системного підходу. Принципи системного підходу. Поняття системи, навколишнього середовища, мети, системоутворюючого фактору. Поняття стану та процесу. Класифікація систем. Характеристика основних функцій системи. Характеристика окремих методик проведення системного аналізу. Поняття системної моделі. Пізнавальний та прагматичний аспекти моделювання.	Обговорення Тести Практичні питання
4.	Модуль 2. Інструментарій розвитку Тема 2. Процесний підхід.	денна 2/0/2 заочна 0,3/0/0,3	Основні положення процесного підходу. Управління бізнес-процесами з позицій процесного підходу. Методи оцінювання ефективності бізнес-процесів. Процесні аналітичні моделі бізнес-систем. Опис бізнес-процесів.	Обговорення Тести Практичні питання
5.	Модуль 2. Інструментарій розвитку Тема 3. Комплексний підхід, ситуаційний підхід, функціональний підхід.	денна 2/0/2 заочна 0,3/0/0,3	Сутність підходів. Порівняння. Характеристика сильних і слабких сторін.	Обговорення Тести Практичні питання
6.	Модуль 2. Інструментарій розвитку Тема 4. Проектний підхід, проектна діяльність	денна 2/0/2 заочна 0,3/0/0,3	Основи управління проектами та роль проектного підходу в моделях розвитку соціально-економічних систем: Що потрібно знати про проект, як об'єкт планування. Чому та навіщо потрібно управляти	Обговорення Тести Практичні питання

№	Тема	Години (л/лб/пз)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			проектом. Яким чином, ким і чим здійснюється управління проектом.	
7.	Модуль 2. Інструментарій розвитку Тема 4. Дослідницька діяльність та прийняття рішень.	денна 2/0/2 заочна 0,2/0/0,2	Розвинення дослідницьких навичок при управлінні розвитком соціально-економічних систем. Поняття про дослідницьку діяльність. Як потрібно представляти результати дослідження. Яким вимогам мають відповідати результати дослідження. Хто така особа, що приймає рішення. Огляд основних методів прийняття рішень.	Обговорення Тести Практичні питання

Рекомендована література:

1. Рач В.А. Методологія системного підходу та наукових досліджень: підручник / В.А. Рач, О.В. Ігнатова, А.Ю. Борзенко-Мірошніченко Луганськ: вид-во СНУ ім.В.Даля, 2013. 252 с.
2. Інноваційний розвиток підприємства. Навчальний посібник / За ред. П. П. Микитюка. – Тернопіль: ПП «Принтер Інформ», 2015. 224 с.
3. Франчук В. І. Теорія безпеки соціальних систем: підручник / В. І. Франчук. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 216 с.
4. Інноваційне підприємництво у трансформаційній економіці України: Монографія. К.: КНЕУ, 2007. 248 с.
5. Прокопенко Т. О. Теорія систем і системний аналіз : навч. посіб. [Електронний ресурс] / Т. О. Прокопенко ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ЧДТУ, 2019. 139 с.
6. Рач В.А. та ін. Управління проектами: практичні аспекти реалізації стратегій регіонального розвитку. / Навч. посіб. / В.А. Рач, О. В. Россошанська, О. М. Медведєва; за ред. В. А. Рача. К.: «К. І. С. », 2010. 276 с.
7. Сурмин Ю.П. Теория систем и системный анализ. К., МАУП, 2003 12. Основи теорії систем і системного аналізу: Навч. посібник /К.О. Сорока. ХНАМГ:, 2004. 291 с.
8. Ілляшенко С.М. Інноваційний менеджмент : Підручник. Суми: ВТД Університетська книга, 2010. 334 с.
9. Механізми управління розвитком соціально-економічних систем [Монографія] / за заг. ред. О. В. Мартякової. Донецьк: ДВНЗ «ДонНТУ», 2010. 688 с.
10. Бродський Ю. Б., Молодецька К. В., Николюк О. М. Системний аналіз в економіці Навчальний посібник. Житомир 2014. 173 с.
11. Шкільняк М. М, Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент: Навчальний посібник. Тернопіль: Крок, 2017 р. 252 с.

Методичне забезпечення

НМКД. URL: <https://moodle.snu.edu.ua/course/view.php?id=1659>

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Модуль 1 участь в обговоренні, практичні питання, тести	40
Модуль 2 участь в обговоренні, практичні питання, тести	30
Індивідуальні завдання	30
Разом	100

Під час навчання може враховуватись та оцінюватись (за попередньою згодою з викладачем) будь-яка інша активність (від підготовки доповідей та виступів на практичних заняттях, до участі у конференціях, семінарах (за спільною з вивчаємо дисципліною тематикою), або паралельному навчанні в інших навчальних закладах або на он-лайн курсах.

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути перераховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.